

De Berse

JAARGANG 28 2018

NUMMER 3

30 jaar

Heemkundekring
"Den Beerschen Aard"
OOST-, WEST- EN MIDDELBEERS

Inhoud

1. Bestuur en redactie.
2. Replica rosmolen 'De Vlaest'.
5. Gebeurtenissen in de Beerzen 1988 deel II.
12. Eva Hoeke 'Tante Hermien'.
14. Een droevige stoet.
17. Naamgeving nieuwe straten in de Beerzen.
19. Uitstapje Tongerlo.
20. Lezing 'Bier is meer dan pils'.
Uitnodiging.

De Berse

Jaargang 28, nummer 3, 2018

Uitgave van Heemkundekring Den Beerschen Aard
Verschijnt 2x per jaar
Contributie € 25,00 per jaar
Bankrekening NL 05 RABO 013.38.92.751
www.denbeerschenaard.nl

**Bestuur Heemkundekring
Den Beerschen Aard**

Voorzitter:
Bert van Essen
Hoogdijk 4
5091CH Middelbeers
06-54900707

Penningmeester:
Hans Vennix
Neereindseweg 40
5091RD Oostelbeers
013-5142108

Secretaris:
Marie-Louise Boxelaar
Kuikeindseweg 10
5091TD Middelbeers
013-5143373

Secretariaat@denbeerschenaard.nl

Leden:
Jan Hems
Kees de Kroon
Ella Mijs
Stephen van Helvoort

**Redactie adres:
De Berse**

Guus Staps
Wagenmaker 38
5091EV Middelbeers
013-5141663
redactie@denbeerschenaard.nl

Redactieleden:
Marie-Louise Boxelaar
Kuikeindseweg 10
5091TD Middelbeers

Jos van Gils
Raadhuisstraat 229
5683GE Best
0499-372572

Jan van Vroenhoven
Hoogdijk 9
5091CE Middelbeers
013-5141388

Replica rosmolen 'de Vlaest'

Een belangrijke vondst, op 9 februari 2006, van twee molenstenen op het erf van de familie Bakkers aan de Vestdijk 53 te Middelbeers. Een van de twee gevonden stenen, die behoorden bij de oliemolen die van de 17^e eeuw tot 1938 aan de Vestdijk stond, voert het jaartal 1687. De oliemolen was een z.g. 'Rosmolen' die werd gebruikt om oliehoudende zaden te pletten.

De stenen draaiden niet horizontaal rond zoals bij een windmolen, maar stonden verticaal en werden waarschijnlijk door een paard of os in beweging gebracht. De lijnzaadolie die uit het zaad kwam, werd bijvoorbeeld gebruikt voor de olielamp. De hardstenen molenstenen kwamen vermoedelijk uit België of de Eifel in Duitsland en wegen per stuk een kleine 1000kg.

De stenen werden door Geert Bakkers geschonken aan de Heemkundekring 'Den Beerschen Aard' met wel het verzoek om ze even weg te halen.

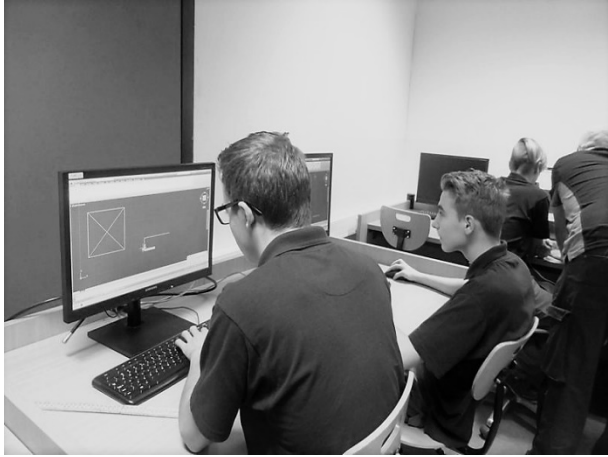
De stenen werden gehaald door Jan Dirks en opgeslagen op het terrein 'D'n Uitkijk' van de Jeu de Boules vereniging 'De Knusse Boules' aan de Hoogeindseweg te Oostelbeers. Na jaren daar gelegen te hebben opperde de werkgroep CHI van de Heemkundekring in 2017 het idee om iets met die stenen te doen en een replica van de molen te gaan bouwen. Er werd een plek gevonden en wel het pleintje voor het Zorgcentrum Vestakker, dus dicht bij de plaats waar de originele molen had gestaan. Directie van Joriszorg was enthousiast en zegde alle medewerking toe. Ook de gemeente werd benaderd die als randvoorwaarde stelde jongeren in het project te betrekken. Zo werd contact gezocht met docenten van het Kempenhorst College in Oirschot.

Enkele leden van de CHI werkgroep wisten met relatief gemak allerhande zaken te 'regelen' en kwam er ook een vlotte samenwerking tot stand met Brabants Landschap, gemeentewerken, een grondverzetbedrijf en een bouwbedrijf.

In december 2017 werden schetsen gemaakt van de molen, het straatwerk en de aan te brengen verlichting waarvoor in de daarop volgende maanden materialen werden gezocht.

Vier docenten en een oud-docent begonnen met een 17-tal leerlingen op autocad de kapconstructie te ontwerpen en uit te tekenen. De houten staander, 28x28cm, waar de kap op moet rusten werd door Brabants Landschap gezaagd en met het verdere houtwerk te drogen gelegd op hun terrein aan de Westelbeersedijk.

Er werden 5 zwart marmeren stenen gegraveerd waarvan een met het wapen van de voormalige gemeente Oost-, West- en Middelbeers en van

de gemeente Oirschot; de drie anderen dragen het logo van het Kempenhorst College/Brabants Landschap, Joris Zorgcentrum en de Heemkundekring 'Den Beerschen Aard'.

April 2018 begon men met het bouwrijp maken van de plaats waar de molen gepland was. De grondleidingen voor de elektrische voorzieningen

werden aangebracht door de onderhoudsdienst van Joris Zorg. Door leerlingen van het Kempenhorst College werd de fundering uitgezet welke eind april gestort werd. Nu kon het metselwerk beginnen waarvan de eerste steen werd gelegd op 18 april 2018 door Anneke Waalen-van Hoof. In de romp van de onderbouw werden de eerder genoemde 5 marmeren stenen verwerkt. Ook werd er een loden koker met documenten ingemetseld.

In de maanden mei/juni werd in de werkplaats van de school, door de leerlingen onder leiding van een oud-docent, de kapconstructie in elkaar gezet. Jan van Roover was ondertussen bezig met het maken en in elkaar zetten van het kroonwiel.

Begin mei 2018 werd de houten staander geplaatst waaraan de molenstenen kwamen te staan en het kroonwiel en de kap kwamen te rusten.

Als laatste werd de verlichting, het straatwerk en het informatie tekst plaatje aangebracht, waarna de hele werkgroep kon terug kijken op een mooi gerealiseerd project.

De onthulling van de replica van de rosmolen vond, onder grote belangstelling, plaats op 14 september 2018 door Anneke Waalen-van Hoof, die op die dag haar honderdste verjaardag vierde, Gerrit Peeters, begeleider van de leerlingen, Piet Aarts namens de CHI werkgroep, Geert Bakkers, schenker van de molenstenen en leerling Kylian Smulders van het Kempenhorst College.

Jan Aerts
Guus Staps

Gebeurtenissen in de Beerzen 1988 (vervolg)

Losse krantenberichten (juni 1988)

In de nacht van donderdag op vrijdag werden in Middelbeers op twee plaatsen tuinmeubels ontvreemd. In het ene geval stonden deze buiten en konden ze gemakkelijk worden meegenomen, terwijl op de tweede plaats een inbraak nodig was om bij de stoelen te geraken.

Zondag 12 juni omstreeks 14.25 uur vond een aanrijding plaats op de Langereijt te Oostelbeers. Een bestuurder van een Peugeot reed tegen een tegemoetkomende Ford aan. Hierna reed de Peugeot tegen een boom, die rechts van de weg stond. De Peugeot werd total loss. De linker voorzijde van de Ford werd flink vernield door de aanrijding. (Of er ook gewonden bij zijn gevallen vermeldt het artikel niet)

Maandagmiddag 13 juni vond een aanrijding tussen twee personenauto's plaats op de kruising Kosterstraat – 't Ven. Oorzaak was het niet verlenen van vrije doorgang. Als gevolg van de aanrijding werd ook een deel van een tuinafstering vernield. De voertuigen werden door de aanrijding geheel vernield.

Zaterdag 11 juni is er ingebroken in een vakantiewoning aan de Groenewoudsedijk. Een kabelhaspel werd ontvreemd. De totale schade is plm. f 450,--

Putstraat voorrangsweg (30-06-1988)

De Putstraat moet snel voorrang krijgen op de Kattenbergseweg, zo vindt de commissie Openbare Werken van de Beerzen. Omdat de weg buiten de bebouwde kom ligt moet de provincie er toestemming voor geven dat de Putstraat voorrangsweg wordt. Juist in de zomermaanden als de mais hoog staat op de aangrenzende gronden, is het uitzicht op de kruising slecht.

Omdat de provincie niets van zich laat horen werd er door de raad geopperd dat de stratenmakers bij het herstraten meteen een pot verf moesten meenemen om zelf strepen op de weg te zetten. Enkele raadsleden zeggen dat de gemeente niet langer hoeft te wachten en stellen: 'Als de provincie zwijgt, stemt ze toe'. Wethouder Van Oosterwijk voelde daar niets voor: 'De gemeente is niet bevoegd om maatregelen te nemen, dat zou in strijd zijn met de wet'.

Koningschieten St. Joris Oostelbeers (26-06-1988)

Het Koningschieten van de Gilde Sint Joris bij de 'Oude Toren' te Oostelbeers duurde al ongeveer 3 uur toen bij het 290° schot de vogel onder luid gejuich van de vele enthousiaste toeschouwers in 2 stukken naar beneden kwam. Gildebroeder Siem van Veen stak triomfantelijk zijn kruisboog in de hoogte, want de voltreffer was van hem. Van alle kanten werd Siem gelukgewenst, maar enkele deskundige gildeschutters bleven naar het hoogste puntje van de schietpaal kijken. Zat daar toch nog niet een klein stukje van de vogel?

Goede raad was duur, verrekijsers werden erbij gehaald. Uiteindelijk werd besloten de schutsboom neer te halen om vanaf de begane grond het probleem met kennis van zaken op te lossen. Inderdaad had een revetje een stukje van de vogel op de paal vastgehouden. Er werd besloten verder te schieten. Na enkele schoten maakte koning Piet van der Velden aan alle onzekerheid een einde. Het laatste stukje van de vogel fladderde naar beneden en Piet prolongeerde daarmee voor de komende 5 jaar zijn koningschap.

Logo St. Jorisgilde.

Ludiek gebeuren Oostelbeers (28-06-1988)

Kermisdinsdag vergaapte het massaal toegestroomde publiek zich aan de zeepkistenrace en de steprace. Joost van Beers en Mark Kolsters kwamen als eerste met hun zeepkist over de finish. De steprace over tien minuten werd gewonnen door Rene Koolen. Veel bekijks hadden Jos Boere in zijn Abraham-creatie en Jan Gerven met zijn kijkdoos.

De horeca deed goede zaken.

Gemeenteraadslippers van juni 1988

Bijleren.

Alois Kamp behoort ongetwijfeld tot de trouwe lezers van deze krant, althans hij oefent zich nu blijkbaar terdege in het onthouden van de namen van zijn mederaadsliden. Het nieuwe raadslid wist hij al zonder mankeren bij voornaam te noemen.

Kermis 1

In de vorige vergadering liet Piet van de Loo blijken de kermis een warm hart toe te dragen. Piet liet nu zelfs op de afbreek dag van de kermis verstek gaan. Toch te vermoeiend?

Kermis 2

Ook fractie- en dorpsgenoot Wil Heuvelmans verliet voortijdig de vergadering. Zo'n 5 kermisdagen gaan toch niet in de kouwe kleren zitten.

Ingekomen stuk.

Na afloop van de vergadering had Jan van Lieshout het nog druk over de ingekomen stukken. Desgevraagd zei hij daarbij niet gedacht te hebben aan het nieuwe raadslid. Hoewel.....

Beschut najaar.

De bejaarden in de Beerzen staan er goed op. Dat concluderen de raadsleden uit het feit, dat burgemeester Grem zich voor de bejaardendependance gaat inzetten voor '1 oktober-bedden'.

Woordelijk.

Wil Heuvelmans blijft ontevreden over de notulen van de raadsvergadering. Hij wil daarom voortaan woordelijk teruglezen wat hij heeft gezegd en zal in het vervolg zijn opmerkingen in 1^e termijn schriftelijk aan de notulist doorgeven. Blijft leermeester!

Compromis ligging woonwagenkamp (07-07-1988)

De gemeente heeft een oplossing gevonden voor de bezwaren van de omwonenden tegen de aanleg van een woonwagenlokatie in het bestemmingsplan 'De Hille' nabij de Kuikeindseweg.

Door de geplande woonwagenlokatie negentig procent te draaien en de aanleg van een aarden wal met groenblijvende beplanting werd tegemoet gekomen aan de bezwaren van de omwonenden. Door deze toezegging werden twee bezwaarschriften ingetrokken en kon de gemeenteraad het bestemmingsplan 'De Hille '86 ' vaststellen.

Een van de, op de publieke tribune aanwezige toekomstige woonwagenbewoners, was niet blij met de wijziging en is bang dat de aarden wal zijn uitzicht zal belemmeren.

Omloop van het Zuiden (07-11-1988)

Even leek het er vanmiddag op in Oostelbeers dat oud inwoner Jos Coppelmans voor een stunt ging zorgen in de Omloop van het Zuiden, de wielerklassieker die

voor de 23e keer werd verreden. Met nog 6 kilometer voor de wielen kwam hij alleen voorop, precies op het moment dat aan de finishlijn aan de Oostelbeerse Kerkstraat pa Piet Coppelmans in het zonnetje werd gezet bij zijn afscheid als voorzitter van het wielerscomité De Drie Beerzen, dat weer een dag vullend sportprogramma voor elkaar had. Jos Coppelmans kreeg bij het binnenrijden van Oostelbeers gezelschap van nog twee renners die hem aan de eindstreep te snel af waren.

Piet Coppelmans feliciteert zijn zoon Jos met zijn 3e plaats.

Geldautomaat in Middelbeers (30-09-1988)

Gerard Dieker

Vandaag is de eerste geldautomaat van de Rabobank Middelbeers officieel in gebruik genomen. De officiële opening geschiedde door burgemeester Grem, de heer Dieker en enkele afgevaardigden van de bond voor ouderen. Burgemeester Grem schonk het door hem opgenomen bedrag aan de bond voor ouderen.

De officiële ingebruikname van de geldautomaat vond plaats op de dag dat het 25-jarig jubileum van de heer Dieker als directeur van de Rabobank Middelbeers werd gevierd.

Gemeenteraadslippers van oktober 1988

Uitzend-snelheidsmeters.

De bezwaren tegen de aanschaf van een radar-snelheidsmeter richtte zich met name ook over de overbezetting van het politiepersoneel. Vanachter de raadtabel werd het woord 'uitzendbureau' geuit.

Uitputtende Putstraat.

Wil Heuvelmans wilde het voorstel inzake verharding Putstraat uit'put'tend behandelen. Burgemeester Grem vond dat toch wel te 'diep' gaand.

Kalvermesterij.

Als de centrale keuken voor de Beerse bejaarden goedkoper eten moet verzorgen, dan zal dit gaan ten koste van rundvleesmaaltijden, aldus vreesde portefeuillehouder annex kalvermester Jan van Lieshout.

Snelheidscontrole.

In het vuur van haar betoog tegen de aanschaf van snelheidsmeters wilde Ria van Rheenen van de voorzitter weten waar en wanneer deze controle zal plaatsvinden.

Vriendelijke jarige.

Jarige burgemeester Grem deelde aan het begin van de vergadering mee niet onvriendelijk te willen zijn. Kostte hem toch wel enige moeite toen een paar voorstellen zware tegenstand ondervonden.

Plannen Sporthal (29-10-1988)

Met de bouw van een sporthal bij De Klep in de Beerzen komt er dit, en de eerstkomende jaren niets van gezien de financiële tekorten van de gemeente. Men heeft besloten een aantal leningen vervroegd af te lossen en tegen een lagere rente opnieuw af te sluiten. Het voordeel hieruit wordt besteed aan Volkshuisvesting.

De kosten van een sporthal worden voorzichtig geraamd op 1,3 miljoen gulden, exclusief BTW en zonder grond- en inrichtingskosten. Voor de binnen sporters is het geen prettig vooruitzicht dat ze zich de komende jaren moeten behelpen met het gemeenschapshuis in Oostelbeers.

'Er is veel werk te doen'

Heemkundevereniging De Beerzen van start

(Van onze streekredactie)

MIDDELBEERS - De nieuwe heemkundevereniging van De Beerzen komt op dinsdag 29 november voor het eerst bij elkaar. Momenteel hebben zich al vijftien leden aangemeld, maar Ad van Ham van de voorbereidende werkgroep zegt te hopen op in totaal dertig tot veertig leden.

„Er is veel werk te doen, we zullen onze mouwen opstropen. Bij particulieren is nog veel materiaal, dat willen we in kaart brengen. Er zou een verzameling van oude namen en gebruiken kunnen worden gemaakt en we willen contact zoeken met de archeologische club die in Westelbeers aan het opgraven is geweest”, aldus Van Ham.

Hij voegt er aan toe dat het natuurlijk aan het bestuur is om daadwerkelijk bepaalde activiteiten te ontplooiën. Een werkgroepje van zes mensen is de afgelopen maanden bezig geweest om het voorbereidende werk te doen, zodat het bestuur straks aan de slag kan gaan.

Op 29 november wordt getracht al een bestuur samen te stellen. Misschien komen op die avond ook goede ideeën voor de naam van de vereniging, die zich officieel als vereniging laat inschrijven. Zij zal zich aansluiten bij de Stichting Brabants Heem, een overkoepelende organisatie van tachtig heemkundeverenigingen.

Afhankelijk van het aantal leden worden er subgroepen samengesteld die een deelgebied van de heemkunde aanpakken. Met een frequentie van minimaal eens per maand komen de leden bij elkaar.

Misschien subsidies

De vereniging moet gaan draaien op donaties, contributies en misschien subsidies. Jeugdleden tot 18 jaar betalen een tientje contributie per jaar, per gezin is het bedrag 25 gulden. Het is nog niet bekend wat ze daarvoor krijgen, „maar we willen ze wel iets bieden voor dat bedrag, bij voorbeeld activiteiten als lezingen en bezoeken. Er zal waarschijnlijk een verenigingsblad komen om de leden op de hoogte te houden.

Voor en tijdens de oprichtingsvergadering worden er dia's en een film vertoond over de geschiedenis van De Beerzen. Vanaf 20.00 uur is er een tentoonstelling van boeken, foto's en stukken uit kerkarchieven. Sommige materialen zijn nog nooit eerder tentoongesteld. Om 20.30 uur begint de vergadering.

De bijeenkomst vindt plaats in café De Doornboom, Doornboomstraat 7 in Middelbeers.

Mensen die nog materiaal beschikbaar willen stellen voor de tentoonstelling of die inlichtingen willen over de vereniging, kunnen contact opnemen met Ad van Ham, Neereindseweg 40, Oostelbeers, 04244-2032.

03-11-1988

Gemeenteraadslippers van november 1988

Ter verduidelijking.

Ter verduidelijking gebruikte voorzitter Grem in de raadsvergadering de woorden: Public Privat Partnership. Toen snapte er niemand meer iets van.

Zelfde vraag.

Ine van Dommelen begint haar spreekbeurt na een vorige spreker vaak met te zeggen: 'Ik had eigenlijk dezelfde vraag.' Hoeft dus niet.

Meester toch.

Wil Heuvelmans laat tijdens zijn raadgebeuren zijn onderwijspetje thuis. Geen wonder dus, dat hij toch even zeker wilde weten of 3 en 2 miljoen samen 5 miljoen was. 't Is ook zo veel voor een dorpsonderwijzer.

Mosterd.

Wil Heuvelmans vond zijn vraag 'mosterd na de maaltijd' maar stelde hem niettemin toch maar. De voorzitter stelde hem een pot mosterd in het vooruitzicht.

Interrumperen op commando.

Na een vinnige interruptie kreeg Ria van Rheenen van een uitermate prikkelbare raadsvoorzitter te horen, dat hij bepaalt wanneer kan worden geïnterrumpeerd. Volgende vergadering dus met agendapunt 'Mogelijkheid tot interrumperen?'

Nieuwe zenders er bij (18-11-1988)

De centrale antenne-installatie (CAI) van de Beerzen wordt binnenkort uitgebreid met vier nieuwe televisiezenders en twee vrije Belgische radiozenders. Dat gaat de inwoners wel twee gulden per maand meer kosten. De meerkosten worden gebruikt voor de vernieuwing van het bovengrondse gedeelte van het antennenet.

Voor de kosten van nieuwe bekabeling wordt 20 cent per maand meer in rekening gebracht.

Op 1 april 1988 werd Nederland III in gebruik genomen wat niet tot een verhoging heeft geleid.

Op dinsdag 29 november zal in cafe restaurant "De Doornboom" aan de Doornboomstraat 7 in Middelbeers de oprichtingsvergadering plaatsvinden van Heemkundekring De Beerzen. Deze oprichtingsvergadering begint om 20.30 uur. Voor en tijdens de vergadering zullen er films worden getoond van De Beerzen en zullen er oude foto's en historisch materiaal tentoongesteld worden.

Volgens Ad van Ham van de voorbereidende werkgroep is dokter Smulders de animator achter de schermen geweest om tot het oprichten van een heemkundekring voor De Beerzen te komen. Inmiddels hebben zich volgens Ad van Ham al een kleine 20 mensen als lid opgegeven, maar hij spreekt de hoop uit, dat dit aantal tot zo'n 40 zal oplopen. Ook zijn er tot nu toe talloze enthousiaste reacties geweest, hetzij telefonisch of door het aanbieden van materiaal over De Beerzen. Volgens Ad van Ham zijn er in De Beerzen veel mensen, die spullen over De Beerzen bij hebben gehouden en in het verleden materiaal hebben verzameld.

Nog veel te doen

Volgens Ad van Ham is er nog veel werk te verrichten en daarom zullen de mouwen moeten worden opgestroopt. Volgens hem is er bij particulieren nog veel materiaal voorhanden en dit materiaal wil men graag in kaart brengen. Volgens hem zou er verder een verzameling van oude namen en gebruiken kunnen worden gemaakt en men heeft de intentie om contact te zoeken met de archeologische club, die in Westelbeers opgravingen heeft gedaan. Hij voegt er aan toe, dat het natuurlijk de taak van het bestuur is om daadwerkelijk bepaalde activiteiten te ontplooiën.

Een werkgroepje van 6 mensen is de afgelopen 6 maanden druk doende geweest om het voorbereidende werk te doen, zodat het bestuur straks aan de slag kan gaan. Op de oprichtingsvergadering hoopt men tot een bestuurssamenstelling te komen, zodat men onmiddellijk actie kan gaan ondernemen. "Misschien komen op 29 november ook goede ideeën naar voren, betreffende de naam die de heemkundekring De Beerzen gaat voeren. We zullen ons als vereniging officieel laten inschrijven en de vereniging zal zich aansluiten bij de Stichting Brabants Heem, een overkoepelend orgaan van 80 heemkundeverenigingen," aldus Ad van Ham.

29-11-1988

Huisvesting en subsidies

De vereniging moet gaan draaien op donaties, contributies en misschien subsidies. Jeugdleden tot 18 jaar gaan een tientje per jaar betalen. Per gezin moet men een bedrag van 25 gulden per jaar betalen. Voor wat betreft de subsidies kijkt de heemkundekring voorzichtig in de richting van het gemeentebestuur. Volgens Ad van Ham staat burgemeester Grem echter niet onwelwillend tegenover het oprichten van een heemkundekring De Beerzen, die straks een verzoek om subsidie zal indienen bij het gemeentebestuur. Men heeft daarom goede hoop op een goede afloop inzake een eventuele subsidietoekenning.

Voor wat betreft de huisvesting lijkt een onderkomen in de St. Jozefschool, die na voltooiing van de nieuwe basisschool leeg komt te staan, een uitermate geschikte plaats. Ad van Ham is van mening, dat deze school voor Oostelbeers behouden dient te blijven.

Gemeenteraadslippers van december 1988

Kleintjes.

Het probleem van de cross-motors mag volgens Alois Kamp niet worden gekleineerd. Daarom sprak hij van motortjes, haasjes, konijntjes, boompjes en plantjes. Dat Kampje toch!

Tijdens de cross-discussie werd er toch blijkbaar niet voldoende gas gegeven. Toon de Beer vond het maar slaapverwekkend, maar schrok toch af en toe weer wakker.

Nieuwsblad van het Zuiden 1988.

Kempenland info 1988.

Marieke van Hoof.

Wikipedia.

Eva Hoeke

Eva Hoeke groeide op in Krommenie en studeerde journalistiek aan de School voor Journalistiek in Utrecht. Na de afronding van haar studie in 2003 ging ze aan de slag bij de glossy Jackie waar ze opklom tot hoofdredacteur. In december 2011 moest ze opstappen omdat het tijdschrift zangeres Rihanna in een artikel *niggabitch* had genoemd. Rihanna reageerde woedend op Twitter, waarop Hoeke eerst stelde dat het om een grap ging en vervolgens excuses aanbood.

Sinds haar vertrek bij Jackie werkt Hoeke als freelance-journalist. Ze schrijft onder andere voor Linda, Het Parool, de Volkskrant en de Marie Claire. Bij Het Parool zorgde Hoeke voor ophef doordat ze schreef dat zij en haar vriend een tweede glas [sinaasappelsap](#) moesten afrekenen, omdat haar vriend per ongeluk iets had gemorst. De uitbaatster van het pannenkoekenrestaurant stapte vervolgens boos naar de hoofdredactie van Het Parool met videobeelden waarop te zien was dat Hoekes vriend zichzelf bijschonk. Als genoegdoening besloot Het Parool enkele weken later een twee pagina tellende reportage te wijden aan het restaurant.

Per maart 2015 schrijft Hoeke voor *Volkskrant Magazine* waarin zij op 10 maart 2018 onderstaand artikel schreef over haar tante Hermien.

Tante Hermien

Omdat van het ooit zestienkoppige Brabantse gezin waartoe de vader van de Man had behoord nu ook het één na laatste lid, Tante Hermien, door Onze Lieve Heer naar huis was geroepen, reden wij op een zondagochtend naar de met jute behangen rijtjeswoning in Middelbeers, alwaar de inboedel, een wonderlijke verzameling spreuktegels, koekoeksklokken, handdoeken, Mariabeelden, koekblikken, potloden en wel driehonderd elpees met Gregoriaanse liederen, verloot zou worden onder de dertig neven en nichten van wie de meesten de deur van Tante Hermien bij leven niet plat hadden gelopen.

Wij al evenmin, op een theevisite tijdens een fietstocht van Oirschot naar Middelbeers in de zomer van 2015 na, waarbij het volgen van de conversatie door de combinatie van Brabantse tongval met eerder genoemde koekoeksklokken vrijwel onmogelijk was geweest.

'Kijk', zei de Man bij de afslag Best-West. 'Kijk nou'. Ik zei dat ik op de weg moest letten. Hij: maisvelden, worstenbrood, vérkens, de Meijerij, roots. In Middelbeers haalde hij zijn gelijk toen de eerste de beste voorbijganger die we de weg vroegen, zijn kop in de wagen stak en zei: 'Zeg, bende gij er nie eene van Van Roosmalen? Ik zie ut aon oe snuit'.

In de woning was het druk en warm. Dertig neven en nichten stonden koffie te drinken en krentenbollen te eten, en verdomd, het waren dertig dezelfde snuiten, of ze nou bij een man of vrouw hoorden. Aan de hand van een zwart-witfoto uit een andere eeuw werd de gezinssituatie uitgelegd. Iemand wees op een knaapje in een wollen onderbroek dat aan de rok van zijn moeder hing. 'En da's ons Huubke, die is gestorven aan de kolder'.

Het begon. Neef Herman: 'Nummertje 39. Wie o wie?' Neef Wim: 'Ik geleuf da ik die heb'. Neef Henk: Geleuven doe-de mar in de kerk'.

Even later een druk heen-en weergeloopt door de woning, waarbij iedereen door elkaar praatte, niemand luisterde en om de haverklap werd ergens hard om gelachen. Ik herkende die dynamiek van mijn moeder, kind uit een gezin van dertien, katholiek natuurlijk, en herinnerde me hoe je het gebulder van alle broers en zussen op verjaardagen tot diep in de nacht door het plafond hoorde komen, een warm gevoel. Hier werden de verjaardagen niet meer gezamenlijk gevierd, vertelde een nicht met dezelfde ogen als de Man, waarom wisten ze eigenlijk niet. 'Alleen met begrafenissen zien we elkaar nog'.

Hup, daar ging weer een schilderij naar buiten, gekantelde lijven op een pad van de voordeur naar de auto. Brabantse humor: 'Pas maar op da ge straks nie met de verkeerde vrouw thuiskomt'. Nog meer koffie. Van het concert des levens krijgt niemand een program, gesprekjes over familietrekjes. Nicht Claudia: 'De Van Roosmalens houden van reizen, zijn goed in wiskunde en zijn allemaal licht autistisch'.

Vanuit mijn ooghoeken zag ik hoe de Man een koekoeksklok naar buiten droeg. Even later, iemand van de kouwe kant: 'Wat moeten jullie met een tekening van het gemeentehuis van Eindhoven?' Ik had er zo een-twee-drie geen antwoord op. *Das Kantatenwerk* van Bach, *Vogeltaal* van Rien Poortvliet, onder uit de staande klok kwam een halve fles graanjenever.

Aan het eind van de middag was het beest aan flarden gescheurd, de rest ging naar de kringloop. Met de buit in de achterbak dronken we bier in het café, waar de jeugd in boerenkiel op het biljart hing. 'Dit is een *boerenvertrek*', zei de bardame terwijl ze op de tap leunde. 'Zo doen we dat hier als iemand gaat trouwen of samenwonen. Dan gaan ze eerst alle kroegen af'. 'Ik weet nog wel een huis', zei de Man.

Hermien van Roosmalen

Geboren op 14 januari 1920 te Helenaveen en overleed, op 97 jarige leeftijd, 20 december 2017 te Middelbeers. Hermien was getrouwd met Bert Veldhuis.

Een droevige stoet

Op 30 juni 1918 vond om 12 uur in de St. Petrusbasiliek in Oirschot de uitvaartmis plaats ter nagedachtenis van Jan-Hein Lodewijk van de Mortel.

Hij was de eigenaar van landgoed Baest en had een bijzondere plaats in de harten van de Beerzenaren.

Onwillekeurig moesten velen denken aan 19 september 1962, toen eenzelfde plechtigheid plaats vond in Oostelbeers: de begrafenis van zijn vader: J.B.V.M.J. van de Mortel. Daarom drukken wij hierbij een foto af van zijn laatste gang naar de kerk van de HH. Andreas en Antonius van Oostelbeers.

Daar zou zijn plaats op het zangkoor voortaan leeg blijven: de toenmalige eigenaar van Baest, overleed op 14 September 1962 in Amsterdam.

Wanneer hij op zijn geliefde buitenverblijf vertoefde, woonde hij met zijn familie de zondagse Hoogmis bij in Oostelbeers. De familie nam plaats op de eerste rij banken, hijzelf zocht een plaatsje bij de koorzangers.

Voorop gaat Harmonie "De Vriendschap", met in haar midden het vaandel dat enkele maanden daarvoor door hem, J. van de Mortel, als beschermheer, geschonken was.

Op deze foto zien wij zijn laatste gang naar de kerk.

Daarachter de rouwauto begeleid door pachters en naaste medewerkers van Baest.

Van uiterst recht naar links:

Piet van Rooij, bosarbeider op Baest. Wim Schuurmans, boswachter, Herman Gerritsen, pachter van de Beukenhoef, Graad van de Heijden, pachter van de Lindenhoef, Jos Ijpelaar, pachter van de Masthoeve, Marte Bakx, en Johan Kuijpers, uitvoerder van de Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij.

Daarna zien we de leden van de Harmonie: onbekend, Frans Kolsters, Piet van Hoof, Karel Smulders, Frans van Knegsel, onbekend, Henk Colsters, Jan van Ham, Jan Kolsters, Gerard de Laat, onbekend, onbekend, Willeke van Gestel, Piet Heffer, dirigent, onbekend, onbekend, onbekend.

De requiemmis werd opgedragen door pastoor J. van de Wiel en bijgewoond door veel hooggeplaatste personen, die een weerspiegeling gaven van de succesvolle en gewaardeerde carrière in de Diplomatieke Dienst van de heer Van de Mortel.

J.B.V.M.J. van de Mortel

J.B.V.M.J. van de Mortel werd op 2 augustus 1897 in 's-Hertogenbosch geboren. Zijn vader was notaris Joannes Henricus Josephus van de Mortel, die getrouwd was met Jonkvrouw Cecilia Maria Paulina Johanna de la Court. Haar vader, Josephus M.W.E. de la Court, was tot 1907 eigenaar van landgoed Baest.

Op 26 april 1922 trouwde Van de Mortel met Jonkvrouw Elisabeth Anna Jeanne Michiels van Kessenich. Zij kregen twee kinderen: Sabine Jeanne Elisabeth Cartarina, geboren op 14 mei 1924 in Ubbergen, en Jan-Hein Lodewijk, geboren 7 juni 1926 in Ubbergen. In 1929 werd hij burgemeester van Noordwijk, welk ambt hij tot 1946 vervulde. Bij zijn begrafenis zien we in de Oostelbeerse kerk dan ook de loco-burgemeester van die plaats.

In 1935 kreeg Van de Mortel op Loohorst, zijn woonhuis, bezoek van koning Leopold en Koningin Astrid van België.

Als gevolg hiervan zouden van juni tot augustus hun twee kinderen Prinses Josephine Charlotte en Prins Boudewijn, die toen respectievelijk 7 en bijna 5 jaar oud waren, hun vakantie in Noordwijk doorbrengen.

Bij de begrafenis waren aanwezig de Belgische Ambassadeur van Nederland, Baron F.X. van der Straten-Wallet, en namens het Corps Diplomatique in België Jonkheer mr. dr. P.D.E. Teixeira de Mattos, die de Nederlandse ambassadeur in België was.

Van 1946 tot 1958 bekleedt Van de Mortel de functie van Consul-Generaal in Chicago en van 1958 tot 1962 bezit hij dezelfde functie in Antwerpen.

Ook aanwezig in de kerk van Oostelbeers zijn de Burgemeester van Antwerpen met twee schepenen, en de vice-consul in Antwerpen, de heer De Jong. Het Koninklijk huis was vertegenwoordigd door Kolonel W.F.K. Bisschoff van Heemskerk. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken vaardigde Jhr. Beelarts van Blokland af. Ook de Nederlandse ambassadeur in Montevideo, de heer Dick van Schreven was aanwezig, en de oud-burgemeester van Tilburg Baron van Voorst tot Voorst. De Commandant van de 1e Divisie der Koninklijke Marechaussee te Breda Generaal A. van Soest gaf eveneens acte de préséance.

Uiteraard bewees de Burgemeester van Oost-, West- en Middelbeers, mevrouw T. Smulders-Beliën, de laatste eer aan de overledene.

Honderden Beerzenaren zagen de droevige stoet voorbij gaan.

Na de H.Mis werd het stoffelijk overschot te rusten gelegd op het kerkhof van de parochie HH Andreas en Antonius in het familiegraf van de la Court dat in 1921 was opgericht.

Hier sprak de zoon, Jan-Hein Lodewijk van de Mortel, werkzaam aan de ambassade in Mexico, een dankwoord.

Hijzelf zou 55 jaar later, naast zijn vader, J.B.V.M.J. van de Mortel, zijn moeder Elisabeth A.J. Michiels van Kessenich en zijn zus Sabine J.E.C. van de Mortel in hetzelfde graf worden bijgezet.

Dit familiegraf bevindt zich inmiddels op Baest. Jan-Hein had zich in zijn leven beijverd om de rustplaatsen van zijn voorouders over te brengen naar een rustige plek op hun landgoed. Na verkregen toestemming vond op 1 september 1992 de overbrenging plaats.

Dat zij allen onder de eeuwenoude eiken van Baest in vrede mogen rusten.

Jos van Gils

Zie ook: 'De Berse'. jrg. 22, 2012, no. 3, blz. 3: 'Een Nieuwe Heer'. en jrg. 22, no.4 blz. 5: 'Een Heldhaftige Burgemeester'.

Naamgeving nieuwe straten in de Beerzen

Straatnaamgeving bouwplan 't Dorpsplein

In het bouwplan naast De Kerk, waar het gemeenschapshuis 't Dorpsplein heeft gestaan, komt een straatje (pad) waaraan de vier nog te bouwen huizen komen staan en dat de Kerkstraat met de Schravenstraat verbindt. Het is gebruikelijk dat de heemkundevereniging over de naamgeving door de gemeente om advies wordt gevraagd.

Het perceel waarop het plan wordt gerealiseerd behoorde tot de kern van Oostelbeers en lag aan de Oostel Beersche Straat. Deze straat liep vanaf de huidige Hillestraat tot aan de huidige Neereindseweg. De Oostelbeerschestraat heeft nu de namen Hoogeindseweg, Kerkstraat, stukje Andreasstraat en Schoolstraat. Aan de andere kant van het perceel lagen De Paar Akkers. Dit gebied liep tot aan De Oude Kerk Weg, die pal achter de huidige percelen van de Antoniusstraat lag, richting de Oude Toren. Dit pad is verdwenen. De Paar Akkers lag verder tussen de huidige pastorietuin en de Postelstraat. Binnen de Paar Akkers liggen nu de Schravenstraat, Gaststraat, Postelplein, Postelstraat en Antoniusstraat. 'Paar' is een oude korenmaat; op de percelen van de Paar Akkers werd voornamelijk koren verbouwd. De kaart hieronder geeft de situatie van 1830 te zien.

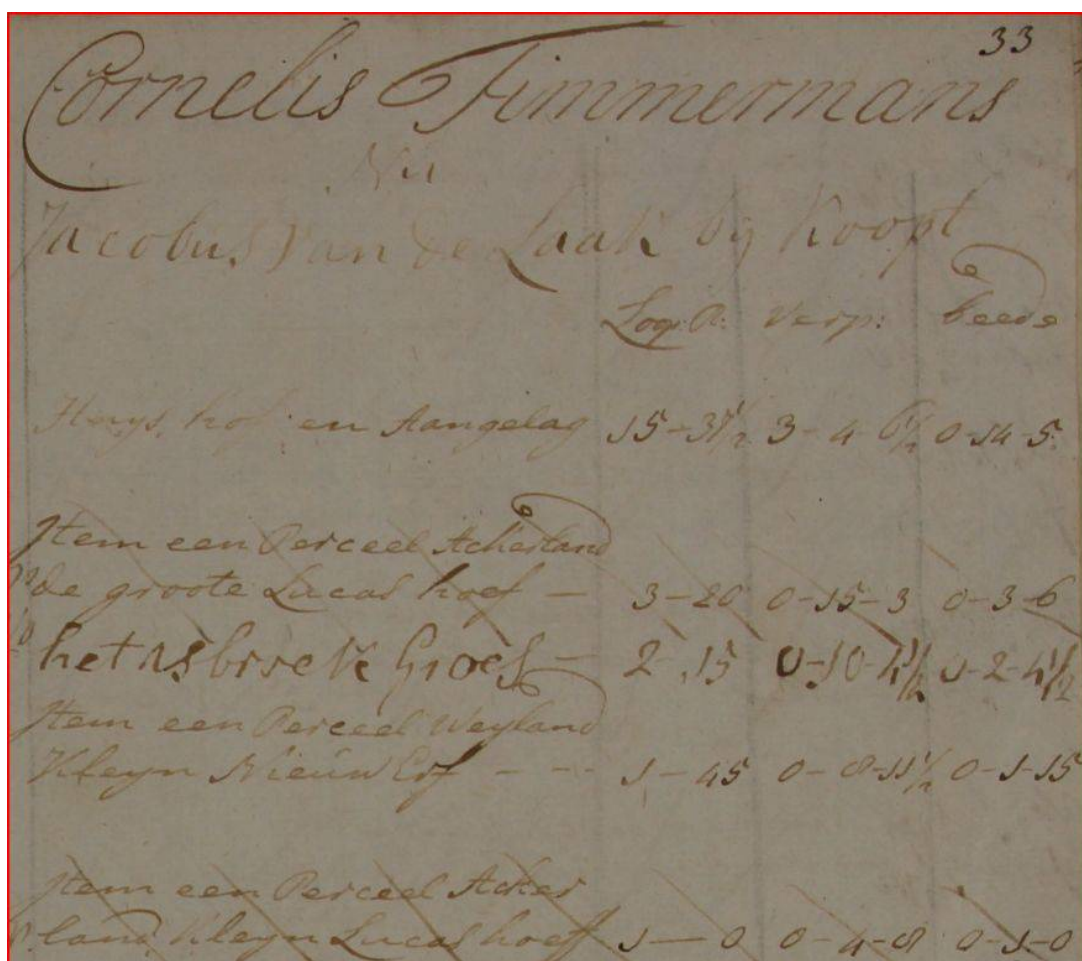

Vanuit deze geschiedenis heeft werkgroep Land voorgesteld om het nieuwe pad de naam **Paarakkerpad** te geven. De gemeente heeft dit voorstel overgenomen.

Aanvulling straatnaamgeving "In den Beerschen Hof"

In de eerste Berse van 2018 is een artikel opgenomen over de naamgeving van de nieuwe straten in het bouwplan "In den Beerschen Hof" aan de Hertog Janstraat in Middelbeers. Het laatste stukje van het artikel werd echter niet meegenomen, maar is van belang voor een goed begrip van de gekozen namen Evershoef en Lucashoef. Het artikel eindigde met de zin: 'Ook de groote Lucashoef en de Kleijn Lucashoeff worden in 1808 door Cornelis Timmermans verkocht en wel aan Jacobus van der Laak. Een afbeelding van die verponding staat hieronder.' De afbeelding was helaas niet geplaatst evenals het stukje tekst dat daarna nog volgde. Deze vindt u nu hierna.

De gemeente heeft ook in dit geval de door ons voorgestelde namen overgenomen.

Uit bovenstaande is duidelijk dat de Lucashoef en Evershoef belangrijke namen waren welke gedurende zeker meer dan 300 jaar zijn gebruikt voor de aanduiding van stukken land met de bijbehorende boerderijen en bijgebouwen. Hoewel wij de exacte ligging van deze stukken land niet met 100% zekerheid kunnen aanduiden, staat het vrijwel vast dat ze op of in de directe nabijheid van het nieuwe bouwplan "In den Beerschen Hof" gelegen hebben.

Heemkundekring Den Beerschen Aard,

Werkgroep Land.

Terugblik Studiereis naar Westerlo en Tongerlo.

De studiereis van 22 september 2018 was heel bijzonder en de belangstelling zowel uit Oirschot als uit De Beerzen was dan ook zo groot dat de bussen tjokvol zaten.

In alle vroegte trokken we naar Westerlo waar we gastvrij onthaald werden in het Boswachtershuis met koffie en

gebak waarna een flinke wandeling door Westerlo op het program stond. Allereerst bewonderden we daar het kasteel van de Merodes, die in de 15e eeuw zowel heer waren over Oirschot als over Westerlo. Vervolgens wandelden we door het vriendelijke plaatsje en kregen van de gidsen van heemkundekring 'Ansfried', naast allerlei historische feiten ook een mooie legende te horen.

Die handelt over Dymphna, de dochter van een Ierse koning, waarvan de moeder niet lang na haar geboorte overleed. De koning zocht naar een waardige plaatsvervangster voor zijn overleden gemalin. Maar de enige die haar enigszins in schoonheid en karakter benaderde was zijn eigen dochter en met haar wilde hij dan ook in het huwelijk treden! Dymphna vluchtte samen met een priester en zocht een goed heenkomen. Ze werd echter verraden door de waardin van de herberg waar het gezelschap overnachtte. Die wees de koning die hen achtervolgde, de richting aan waarheen zijn dochter was vertrokken. De koning haalde hen in en doodde zowel de priester als zijn eigen dochter. En het verhaal gaat dat de vrouw die hen verraden had, daarna nooit meer de wijsvinger heeft kunnen bewegen waarmee ze de koning de weg had gewezen!

Alleen al om zo'n verhaal zou je afreizen naar Westerlo. Maar er was nog veel meer te zien want na een overvloedige heerlijke lunch ging de reis verder naar Tongerlo, de plaats waar Oosten Middelbeers een historische band mee hebben. Samen vielen zij onder het Hertogdom Brabant waar de orde van de Norbertijnen veel bezittingen had zoals de fraaie abdij van Tongerlo. Die werd natuurlijk

ook bezocht onder leiding van gidsen die ons daarover alles wisten te vertellen. We zagen met eigen ogen 'Het laatste avondmaal' dat volgens de overlevering van Da Vinci zou kunnen zijn en mochten vanachter glas een blik werpen in de mooie kerk met zwart marmer waar druk gerepeteerd werd voor een concert.

En last but not least landden we dan bij heemkundekring 'Ansfried' alwaar we getrakteerd werden op een receptie. Inmiddels was het aardig gaan regenen maar de warme welkomstwoorden van de burgemeester Guy van Hirtum en de

Schepen Kelly Verboven

schepenen Kelly Verboven en Tinne Wuyts deden ons dat snel vergeten. Over en weer werden cadeaus uitgewisseld en we konden ook het riante onderkomen van kring 'Ansfried' bewonderen.

Om 19.00 uur stapten we weer in de nostalgische bussen en rond 20.00 uur waren we terug in Oirschot en Middelbeers.

Het was een prachtige reis waar we allemaal erg van genoten hebben en we danken dan ook van harte heemkundekring "Den Beerschen Aard", die het voortouw nam bij de organisatie van deze studiereis. En natuurlijk ook dank aan onze eigen reiscommissie die hen daarin ondersteunde. Het was een mooie, leerzame en gezellige dag!

Bier is meer als Pils

De lezing op 5 november 2018 met als thema 'Bier is meer dan Pils' door Jan Moeskops, werd gevolgd door 58 belangstellenden.

Jan, ruim 30 jaren amateur bierbrouwer en in De Beerzen o.a. bekend als presentator en interviewer van 'Beers Gebuurt'. Hij gaf een interessante uitleg waarbij aan de orde kwamen o.a. het brouwproces; de grondstoffen; de biertypen; de smaken; het etiket en de etquette.

De brouwer was er waarschijnlijk eerder dan de bakker. Brood bakken vraagt allerlei handelingen, toevoegingen en vuur. Bier kan spontaan ontstaan. Heel oud is het gebruik van bier in ons land. Bier is

een alcoholische drank, die verkregen wordt door gisting van een oplossing van gerstmout, gearomatiseerd met hop. Bier bestaat dus uit water, gekiemde gerst, hop en gist. Er was uiteraard ook gelegenheid om diverse bieren te proeven en te beoordelen, dit werd door enkele dames van de Heemkunde Den Beerschen Aard aangevuld met enkele hapjes.

Uitnodiging:

Op zondagmiddag 23 december is er weer een "Beers Gebuurt", in de Kerk in Oostelbeers. De heemkundekring is uitgenodigd om de plannen, die in 2019 worden georganiseerd, toe te lichten.

Het bestuur van "Den Beerschen Aard" zou het zeer op prijs stellen veel leden bij deze "Beers Gebuurt" te mogen ontmoeten.

De Berse wordt mede mogelijk gemaakt door:

van Gool Snij & Graveer Bedrijf

Metaal, Rvs, Kunststof, Glas, Spiegels, enz....

Neereindseweg 5

5091 RC Oostelbeers

Tel: 013-5141400

Mobiel: 06-15167026

www.vangooldecoratie.nl

E-mail: info@vangooldecoratie.nl

[facebook.com/vangooldecoratie](https://www.facebook.com/vangooldecoratie)

twitter.com/vangooldeco

RAYMUND VAN DEN DRIES

06 - 2842 1547

Oranjestraat 1A

5091 BK Middelbeers

013 - 514 2182

info@drukkerijcyaan.nl

www.drukkerij-cyaan.nl